

Uønsket – kom heim i urne

TALVIK: Solveig Lausch får sitt siste ønske oppfylt. Mandag begravnes urnen med hennes aske på gravstedet til foreldrene i Talvik i Finnmark. I over 50 år var hun uønsket av Norge fordi hun giftet seg med en tysk soldat.

Etter 2. verdenskrig ble Solveig Hanssen fra Melsvik like utenfor Talvik i Alta kommune fratatt sitt norske statsborgerskap. Dette skjedde ved en kongelig resolusjon i 1945. Solveig traff den unge tyske soldaten Karl og ble forelsket i ham. «Tyskertøsene» var ikke verdt et statsborgerskap i den norske stat.

Statsløs

- Jeg er lite fornøyd med den norske stats behandling av Solveig og andre kvinner som var i hennes situasjon, sier sogneprest Håkon Fjose i Talvik til Finnmark Dagblad.

Mandag skal han lede bisettelsen.

- Før hun døde 30. oktober i fjor i Tyskland var hennes siste ønske å bli begravd ved sin barndoms kirke. Ingen kan hindre dette.

Med begravelsen settes et punktum for en 54 år lang kamp for å kunne vende heim til fedrelandet. Men det var ikke slik Solveig ønsket det skulle bli.

- Hun hadde et inderlig ønske om å få tilbake sitt norske statsborgerskap, men det fikk hun ikke. Etter krigen flyttet Karl og Solveig til Tyskland. Etter delingen av landet ble de boende i Øst-Tyskland. Der

Her ved foreldrenes grav utenfor Talvik kirke skal urnen med asken til Solveig begravnes. - Hennes siste ønske var å begravnes her, sier sogneprest Håkon Fjose Foto: Eilif Aslaksen, Finnmark Dagblad

ble Karl uglesett fordi han var gift med et menneske fra det «kapitalistiske vesten». I Norge var Solveig ikke velkommen. Hun og barna var statsløse; familien var uønsket over alt, forteller sognepresten.

Flyktet fra Øst

I 1954 flyktet de fra Øst-Tyskland og kom heim til Melsvik i Talvik. Her ønsket de å være. Solveigs og Karls datter gikk et år på skole på heimplassen. De ble tatt godt imot av bygdefolket.

- Datteren har fortalt meg at de ikke ble mobbet, men følte seg inkludert i samfunnet, sier Håkon Fjose.

Men ettersom Norge ikke ville ha noe å gjøre med «tyskertøsene», flyttet de tilbake til Vest-Tyskland. Familien bosatte seg

utenfor Hannover.

- Der startet de opp med to tomme hender, forteller Fjose.

Tilgivelse

Sognepresten skal holde en minnetale mandag utenfor kirken i Talvik.

- Det blir litt spesielt. Kirkens oppgave vil være å forkynde tilgivelse. For oss er det viktig at vi får lov til å gjøre den siste tjenesten for henne. Dette gjør jeg på vegne av Den norske kirke,

og ikke på vegne av den norske stat.

Håkon Fjose mener staten for lengst burde ha rettet opp uretten de gjorde mot kvinnene etter krigen.

- Konkret kan de nå i det minste gi kvinnene tilbake sitt statsborgerskap. For Solveig er det for sent - og staten er også for sent ute med en beklagelse, sier han.

Eilif Aslaksen